Драган Радованчевић

ЕКИПА С ПЕРИФЕРИЈЕ

ЦРЊАНСКИ, ЛОНДОНСКИ ЂАВО

На станици подземне чека ме састанак.
У вагону сенке и одрази.
Унутра шапутања, куцање металних точкова о шине.
Студент који чита Фауста,
брокер са црвеном краватом,
продавац који броји фунте,
бескућник што сања о топлом кревету,
и још неко због кога сам заправо дошао – једва видљив међу
путницима, али свеприсутан – зову га Град.
Не занима га моја пажња.
Броји душе у својој рачуноводственој књизи,
странице пуне метаморфоза.
Када између цифара испадне пресована судбина –
нико је и не примећује у пролазу.
Хтео сам му рећи нешто важно, али он само показује излоге,
рекламе, банке.
Сваки прозор је огледало у ком се огледа ђаво трговине.
Свака улица је лавиринт у ком се губи идентитет.
Док излазим на површину, чујем како за мном добацује:
„Сви сте ви само бројеви
у мојој великој књизи метаморфоза.
Једино ја остајем вечно исти, прерушен у град."

Песма је написана мастилом које мења боју кад га чита Мефистофел.

АСАНЖ – ДИЈАЛОГ СА СИСТЕМОМ

Молио се Систему,
очајнички се молио
да од њега створи невидљивог, безбедног човека.
Али ако је већ касно за такве промене, онда ми,
Системе велики, видевши колико сам опасан,
одузми бар пола истине.

Али немилосрдни Систем рече Не.
Ставио је само руку на његове фајлове,
завирио му у хард диск,
пратио га кроз сваки сервер.

А када свему дође крај – додаде –
обрадоваћеш ме доласком код мене,
радости моја неукротива, хакеру распричани.
И тако је било.

Одвели су га из амбасаде једног јутра,
док су на екранима светлуцале депеше,
тајне поруке,
ратни злочини у ХД резолуцији.
Све што је икад открио о моћнима
сад је било доказ против њега самог.

А Систем је, задовољан, уписао у свој лог:
„Још један који је мислио да истина може бити слободна.
Као да не зна да је она наш најдрагоценији затвореник."

Ова песма је шифрована.
За дешифровање је потребна само једна ствар – савест.

У БИБЛИОТЕЦИ

... и још неко због кога сам заправо дошао
– једва видљив међу редовима слова,
али постојећи – име му је Франц Кафка.

Не чини се одвећ приступачним.
Чита своје недовршене рукописе,
реченице што беже као бубашвабе у мрак.

Када између редова испадне пресовани страх!
обоје почесмо да га препознајемо у лету.

То је, чини се, добар тренутак
да му кажем оно што сам одавно склапао у мислима.
„Извините Господине, али веома је хитно и важно.
Стижем овде из Садашњости и знам како је све испало.
Према Вашим речима гајим бескрајно дивљење,
а Вама лично желим да знате
– Ваше нејасноће постале су најјаснији опис света."
„Нажалост, ни научне анализе немају такву моћ да ме можете чути."

Чак не осећа да листам странице његових дела.
Спокојно затвара своје рукописе, ставља их у фасциклу,
гледа кроз прозор библиотеке у магловито небо,
на крају устаје и одлази низ ходник према излазу.
Још неколико тренутака видим га како хода,
онако ситан са својим тешким мислима,
спуштене главе, као неко ко зна да га ту нико не разуме.

ЕКИПА С ПЕРИФЕРИЈЕ

Систем ми је наложио да их класификујем.
У бази података стоје уредно сложени:
млади хулигани, вечити студенти,
несвршени филозофи, назадни елементи.

Статистички значајни у својој безначајности,
математички прецизно маргинализовани.
Али један податак одбија да се учита,
упорно искаче из табеле, квари просек, ремети графиконе
– његово име је Дух Предграђа.

Не уклапа се ни у једну категорију.
Чита Фукоа док чека аутобус,
псује на латинском док поправља кола,
филозофира у трећој смени,
па још има храбрости да се смеје док му живот краде кредите.
Покушавам да му објасним:
„Извините, али морате стати у предвиђену ћелију Ексел табеле.
Како да вас представим Институту ако се стално преливате преко маргина?"

Он само одмахује руком,
као да тера досадну муву теорије,
и наставља да живи свој некласификовани живот,
геније опстанка коме ниједна формула
не може израчунати величину душе.

МОЛИТВА ТРЖИШТУ

Надао се, надао
да ће тржиште
да га претвори у успешног појединца.

Али ако је већ касно за такве промене,
онда ми, Велики Капиталу,
видевши колико сам колективан,
одузми бар пола друштвене свести.

Машта му је наложила да крене у тај обред.
У храму берзе бројке и графикони.
Унутра жамор, звона, узвици берзанских свештеника.

Аналитичар који верује у невидљиву руку,
Брокер што продаје туђе снове,
Експерт за максимизацију профита,
и још неко – једва видљив међу цифрама
– зову га Слободно Тржиште.
И моћно Тржиште рече Да.
Ставило је руку на његов *CV*,
прегледало му кредитну историју,
измерило му индекс индивидуалности.

А када свему дође крај – додаде –
обрадоваћеш ме својом конкурентношћу,
јединко моја драгоцена, робо размењива.

Ова песма котира се на берзи поезије.
За разумевање је потребан само портфолио људских вредности.